

Zaaknummer: 2025-237438

Antwoord van burgemeester en wethouders op schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 42, eerste lid, van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad der gemeente Leeuwarden, ingediend op 25 augustus 2025. De vragen zijn afkomstig van Groenlinks, PvdA, VVD, CU, CDA en gaan over Aanpak straatintimidatie en veiligheid van vrouwen in de openbare ruimte.

Vragen

1. Kan het College aangeven wat de huidige stand van zaken is rondom de Aanpak Straatintimidatie in Leeuwarden?

Antwoorden

De Leeuwarder aanpak straatintimidatie loopt tot en met 2026 en focust zich op bewustwording en preventie. Sinds de start van de aanpak in 2024 zijn er verschillende acties uitgezet. Er is een Taskforce Straatintimidatie opgericht, waar Tienskip, Tûmba, Amaryllis jongerenwerk, COC, Queer Factory, politie, handhaving en verschillende afdelingen van de gemeente aan deelnemen. De website en het meldpunt zijn ontwikkeld en we zijn met de aanpak straatintimidatie aangesloten bij het programma Veilige Steden. We zetten verder in op het bespreekbaar maken van (seksueel) grensoverschrijdend gedrag via de Ben je oké?-campagne en bieden sinds kort trainingen aan waarbij deelnemers effectieve strategieën leren om anderen te helpen die grensoverschrijdend gedrag meemaken. We werken daarnaast samen met COC en Queer Factory aan een onderzoek naar de ervaringen van de regenbooggemeenschap met straatintimidatie in de gemeente Leeuwarden. Ook worden in 2026 de boa's verder getraind in traumasensitief handelen en het toepassen van interventies wanneer ze zelf of een collega boa te maken krijgen met (seksueel) grensoverschrijdend gedrag door burgers.

- a. Heeft het College signalen van (seksueel) geweld of onveiligheidsgevoelens bij vrouwen in de avond en nacht in Leeuwarden?

Via het Meldpunt Straatintimidatie hebben inwoners wel aangegeven dat ze te maken hebben gehad met straatintimidatie in Leeuwarden. Sinds juli 2024 zijn er 38 meldingen van straatintimidatie gedaan. De meldingen hebben betrekking op verschillende locaties en momenten van de dag. Bij de meerderheid van de meldingen wordt geen specifiek dagdeel benoemd. We zien dat er verschillende vormen van straatintimidatie worden gemeld. Het gaat om seksuele intimidatie (gebaren, opmerkingen, nafluiten, volgen, ongewenst aanspreken, weg blokkeren), om agressief gedrag op straat (uitschelden, middelvinger opsteken, spugen) en om discriminerende uitlatingen omtrent gender en seksuele gerichtheid.

Bij de politie zijn er sinds januari 2025 tot en met heden drie meldingen geregistreerd met betrekking tot seksuele intimidatie.

Uit de inwonersenquête van de gemeente Leeuwarden blijkt dat vrouwen zich 's avonds vaker niet veilig voelen in hun woonomgeving dan mannen. 15% van de vrouwen en 8,4% van de mannen voelt zich 's avonds altijd of meestal onveilig in de gemeente Leeuwarden. Jonge vrouwen tussen de 18 en 35 jaar voelen zich het vaakst onveilig. Uit de inwonersenquête blijkt verder dat 19% van de inwoners heeft aangegeven dat zijzelf of een medebewoner in de afgelopen twaalf maanden slachtoffer is geweest van straatintimidatie. Vrouwen zijn vaker slachtoffer van straatintimidatie dan mannen: 23% van de vrouwen versus 16% van de mannen.

- b. Welke maatregelen zijn reeds genomen, en hoe worden deze geëvalueerd?
- c. Worden er bijvoorbeeld meldpunten, handhaving of bewustwordingscampagnes ingezet?

Zie antwoord 1. Er wordt in 2025 een evaluatiesessie georganiseerd met de Taskforce Straatintimidatie om terug te blikken op de genomen maatregelen en de effecten en vooruit te kijken naar een mogelijke verbreding van de aanpak.

Er is een Meldpunt Straatintimidatie:
www.leeuwarden.nl/straatintimidatie.

De bevoegdheid om te handhaven op seksuele intimidatie in het openbaar ligt bij de politie. Boa's van de gemeente Leeuwarden zijn daar niet toe bevoegd, maar hebben wel aandacht voor dit thema. In sommige gevallen hangt straatintimidatie samen met andere vormen van overlast. Vanuit handhaving wordt inzet gepleegd op die locatie en/of de betrokken personen. Ook spreken straatcoaches met jongeren over hun gedrag en de gevolgen daarvan.

Via de Ben je oké?-campagne zetten we in op het bespreekbaar maken van seksuele intimidatie in het openbaar. De campagne helpt omstanders om in te grijpen wanneer ze grensoverschrijdend gedrag zien.

- 2. Hoe kijkt het College aan tegen een hardere aanpak van straatintimidatie, bijvoorbeeld in de vorm van bestuurlijke boetes of strafrechtelijke vervolging, zoals die in andere gemeenten wordt toegepast of overwogen?

Sinds 1 juli 2024 is seksuele intimidatie in het openbaar strafbaar. Daarbij gaat het om de strafbaarstelling van het indringend seksueel benaderen door middel van opmerkingen, gebaren, geluiden of aanrakingen op een wijze die vreesaanjagend, vernederend, kwetsend of ontierend is te achten. Het College is positief over deze wetswijziging, omdat de strafbaarstelling onderstreept dat straatintimidatie en seksueel grensoverschrijdend gedrag niet geaccepteerd wordt,

en daders van seksuele intimidatie strafrechtelijk vervolgd kunnen worden. De politie heeft de bevoegdheid om te handhaven op de strafbaarstelling van seksuele intimidatie in het openbaar. Strafrechtelijke vervolging is dus ook in Leeuwarden mogelijk, met name waar het gaat om een constatering op heterdaad.

Er loopt in zeven gemeentes (Arnhem, Utrecht, Rotterdam, Almere, Dordrecht, Heerlen en Tilburg) een pilot waarbij, naast de politie, ook boa's bevoegd zijn hierop te handhaven. De pilot is verlengd en loopt tot juli 2026. Naar verwachting zal het evaluatietraject rond de zomer van 2026 worden afgerond en dan zal er meer duidelijk zijn over welke rol boa's kunnen spelen in het handhaven van de strafbaarstelling van seksuele intimidatie in het openbaar en of een algemene bevoegdheid voor boa's in de regelgeving kan worden opgenomen. We houden de ontwikkelingen nauwlettend in de gaten. Afhankelijk van de uitkomsten van de evaluatie beoordelen wat dit betekent voor de inzet van de boa's in de gemeente Leeuwarden.

3. Hoe werkt de gemeente samen met politie en justitie om dit probleem te adresseren?

De politie maakt onderdeel uit van de Taskforce Straatintimidatie. In de overleggen tussen politie, OM en gemeente (bijvoorbeeld het driehoeksoverleg) komt straatintimidatie ook aan de orde bij het bespreken van het veiligheidsuitvoeringsprogramma, de jaarplannen en de rapportages.

4. In hoeverre werkt de gemeente samen met de maatschappelijke organisaties, scholen en de politie om de sociale norm te veranderen en straatintimidatie terug te dringen?

Er nemen verschillende (maatschappelijke) organisatie deel aan de Taskforce Straatintimidatie, zoals Tienskip, Tûmba, Amaryllis jongerenwerk, COC, Queer Factory, politie, handhaving en verschillende afdelingen van de gemeente. Zo wordt er vanuit een breed perspectief en verschillende achtergronden meegedacht en meegewerkt aan de aanpak straatintimidatie. Het aanbod om aan te sluiten bij omstanderinterventietrainingen en de Ben je oké-campagne is en wordt gedaan aan scholen en studentenverenigingen. Daarnaast brengt de gemeente samen met Leeuwarden Student City de Ben je Oké?-campagne onder de aandacht bij (nieuwe) studenten in de gemeente Leeuwarden.

We werken daarnaast als gemeente regionaal met verschillende partijen samen in de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA). We hebben op 2 september 2025 gebouwen in Leeuwarden oranje gekleurd om aan de sluiten bij de campagne 'Wij eisen de nacht op: laat vrouwen veilig thuiskomen.' We steunen daarnaast jaarlijks tijdens Orange the

- World de wereldwijde campagne tegen geweld tegen vrouwen en meisjes. Dit jaar geven Fier en Veilig Thuis tijdens Orange the World, op 26 november, een workshop over Intiem terreur op NHL Steden hogeschool. Intiem terreur is een ernstige vorm van eenzijdig partnergeweld wat gekenmerkt wordt door dwang en controle. Tijdens deze workshop zal de korte film 'Zij is van mij' worden getoond en gaan studenten in gesprek over weerbaarheid, victim blaming en normering. Studenten krijgen een digitale toolkit waar ook het meldpunt straatintimidatie wordt genoemd. Bij succes en financiële mogelijkheden kan deze workshop op meerdere plekken in Friesland worden gegeven.
5. Is het College bereid om te onderzoeken of er subsidie of andere vormen van ondersteuning beschikbaar kunnen worden gesteld voor burgerinitiatieven die bijdragen aan de veiligheid en leefbaarheid in de openbare ruimte, zoals de oproep en initiatieven van Margriet Gerritsma (Dit zijn onze dochters)?
- We zijn altijd bereid om te kijken naar de mogelijkheden om burgerinitiatieven te ondersteunen. Het betreffende initiatief kan daarover contact opnemen met de gemeente via 14 058 of digitaal. Ook is het mogelijk om een bewonersinitiatief in te dienen.
6. Zijn er al plannen of een inventarisatie gemaakt om tot een veilige inrichting van de stad te komen (bijvoorbeeld betere straatverlichting, geen donkere of moeilijk zichtbare hoekjes bij herinrichting, etc.)?
- In het ontwerpproces van de inrichting van de stad wordt rekening gehouden met vele factoren, ook veiligheid. In het ontwerpproces is geborgd dat diverse stakeholders worden benaderd voor aanvullend advies (werkgroep toegankelijkheid, hulpdiensten, etc.) om alle aspecten die van belang zijn in de openbare ruimte mee te nemen en af te wegen. Naar aanleiding van recente ontwikkelingen houden we nog meer rekening met het multidisciplinair ruimtegebruik en openheid van de ruimte hopen dat eenieder zich veilig kan voelen, naast alle van belang zijnde aspecten die horen bij een degelijk ontwerpproces.
- Als er bij het Meldpunt Straatintimidatie signalen binnenkomen over specifieke locaties waar vaker straatintimidatie wordt ervaren, kan er onderzocht worden of er in de fysieke ruimte iets aangepast kan worden om de veiligheid te verbeteren. Tot nu toe hebben de meldingen veelal betrekking op verschillende locaties.
7. We verzoeken om zo snel als mogelijk de toegezegde sessie over veiligheid en de evaluatie straatintimidatie in de Leeuwarder raad te krijgen en te
- De sessie over veiligheid heeft op 24 september 2025 plaatsgevonden. Hierbij werd de VPI besproken en werd er ook ingegaan op het thema straatintimidatie.

Blad 5

bespreken. Kan het college deze sessie
op korte termijn plannen?

Leeuwarden, 30 september 2025,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

secretaris.

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*